

OTİZM

OTİZM

Nisan - Dünya Otizm Farkındalık Ayı

ÖZEL ELLER E-BÜLTEN Nisan 2017

EMEĞİ GEÇENLER

Fatma ÜSTÜNDAĞ
Mustafa ÇİFTÇİ
Hilal DOĞAN

ALANYA ÖZEL EĞİTİM MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ(OKULU)

Kadıpaşa Mahallesi
İkizler Sokak No:7
Alanya

0242 513 00 76

al761041@gmail.com

Değerli okurlarımız;

Alanya Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi olarak, özel eğitim bilincini ve anlayışını gücümüzün yettiği her alanda sizlere ulaştırmak için yeni bir çalışma ile karşınızdayız. İlk sayısını bu ay çıkarttığımız okulumuzun tanıtım broşürü olan Özel Eller dergisinin e- bülten versiyonu olan bu çalışmamızda her ay yeni bir konuya değinerek okulumuzun web sitesinde paylaşmak istiyoruz.

Bizler, her bireyin bir engelli adayı olduğunun bilincinde olduğumuz için bu çalışmalarımızı engelli bir yakını olmayan insanların dahi okumasını ve bir bilinç sahibi olmasını hedefliyoruz.

Bu sayımızda; 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü münasebetiyle OTİZM konusunu işleyeceğiz. Bu ilk sayımızın hazırlanmasında emeği geçen arkadaşlara teşekkür eder başarılarının devamını dilerim.

Fatma ÜSTÜNDAĞ
Okul Müdürü

Otizmin
farkındayız,
onların
yanındayız!

Nisan ayı, Birleşmiş Milletler tarafından bütün dünyada Otizm Farkındalık Ayı, 2 Nisan ise Otizm Farkındalık Günü olarak deklare edilmiştir. Nisan ayı boyunca tüm dünyada otizm konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Otizm Spektrum Bozukluğu, doğuştan gelen ve genellikle yaşamın ilk üç yılında fark edilen karmaşık bir gelişimsel bozukluktur. Otizmin, beynin yapısını ya da işleyişini etkileyen bir sürecin sonucu ortaya çıktığı düşünülmektedir. Çocuğun çevresi ile yeterli sosyal ilişkiler kuramaması, dil-iletişim alanında belirgin gelişimsel sorunlar göstermesi ve kalıplaşmış (takıntılı) davranış biçimlerine sahip olması ile betimlenir.

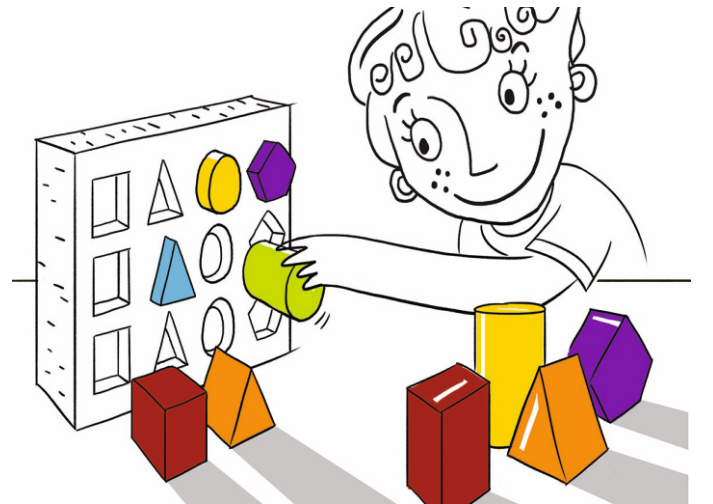
Dünyada her 68 çocuktan birisi otizmlili doğuyor

Otizmin görülme sıklığı günümüzde çok büyük bir hızla artmaktadır. 1985 yılında her 2500 çocuktan birine konan otizm tanısı, 2001 yılında 250, 2013 yılında ise 88 çocuktan birine denk gelirken günümüzde doğan her 68 çocuktan biri otizmlili olarak dünyaya gelmektedir. Otizmin erkek çocuklarındaki yaygınlığı, kızlardan 4 kat fazladır.

Otizmin temel belirtileri arasında; başkalarıyla göz teması kurmamak, gözlerin bir yere takılıp kalması, ismi söylendiğinde bakmamak, sözleri tekrarlamak, parmağıyla ile istediği şeyi gösterememek, akranlarının oynadığı oyunlara ilgi göstermemek, sallanmak, çırpınmak, parmak ucunda yürümek, dönen nesnelere karşı aşırı ilgi ve takıntılı davranışlar gözlenmektedir.

Bilinen tek çare, erken tanı ile yoğun özel eğitim

Otizmin günümüzde bilinen tek tedavisi ise, erken tanı ile yoğun, sürekli özel eğitimidir. Erken tanı ve ardından gelecek haftada en az 20 saat özel eğitimle otizmlili çocukların hayatlarında büyük fark yaratmak, sağlıklı gelişim gösteren akranları ile birlikte aynı okulda okuyacak seviyeye getirmek mümkün olabilmektedir.

OTİZMİN TEK ÇARESİ ERKEN TANIDIR.

İşte otizm tanısı için 10 temel belirti:

- 1- Kendisine bakan kimselere nadiren gülümseme;
- 2- Başkalarının çıkardığı sesleri veya gülcük gibi hareketleri nadiren taklit etme;
- 3- Ses çıkarmada gecikme veya nadiren ses çıkarma;
- 4- 6-12 aylıkken ismine tepki vermeme;
- 5- 10. aydan itibaren el işaretleri ile iletişim kurmama;
- 6- Göz teması kuramama;
- 7- Nadiren dikkatinizi çekme;
- 8- Ellerde, ayaklarda, bacaklarda sertleşme veya el bileklerini çevirme gibi olağan dışı vücut hareketleri ve olağan dışı duruş ve diğer tekrarlayıcı davranışlar;
- 9- Onu kaldırmak istediğinizde size doğru uzanmaması;
- 10- Yuvarlanma, emekleme gibi hareketler açısından motor gelişim geriliği.

KAYNAK: Bu haber Kennedy Krieger Institute, tarafında bu alanda yapılan çalışmanın verileri dikkate alınarak yapılmıştır.

Erken tanı, bilimsel dayanaklı ve her çocuğun özelliklerine göre verilecek doğru bir eğitim, otizmlili çocuklarımızın kendi ayakları üzerinde duran bağımsız bir birey olmaları yolunda çok büyük bir adım olacaktır.

1. 12 ay itibariyle "babıldama" denilen basit sesleri çıkarmıyorsa.
2. 12 ay itibariyle duygusal farklılıklarını ifade edemiyorsa, "bay bay" şeklinde elini sallayamıyorsa.
3. 16 ay itibariyle kelimeleri söyleyemiyorsa
4. 24 ay itibariyle ikili

OTİZMİN İŞARETLERİ

Hayali oyun oynamazlar. Sürekli aynı oyunları oynamayı tercih ederler. Oyuncaklarla gerektiği gibi oynamazlar. (Arabaları dizerler, topu çevirirler.)

Yalnız kalmayı tercih ederler.

Diğer çocuklarla ilişkilerde zorlanırlar.

Aşırı hareketli ya da hareketsiz olabilirler.

Uyumsuz ve sebepsiz yere gülebilir ya da ağlayabilirler.

Bazıları ses, acı, koku, ışık ve dokunuşa aşırı hassastırlar.

Çevredeki kişilerden çok nesnelere ilgi duyarlar.

Çoğunlukla insanları değil cansız varlıkları tercih ederler.

Konuşma eksikliği ya da konuşamama. Konuşma yerine ihtiyaçlarını hareketlerle belirtmeye çalışırlar.

Rutin yaşama bağlıdır, değişikliklere aşırı tepki verirler.

Teahlikelere karşı duyarsız olabilirler.

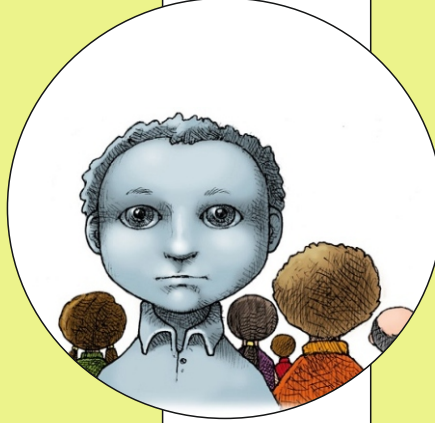
Otizme Ne Sebep Olur?

Otizmin nedeni henüz tam olarak tespit edilememiştir. Otizmin tek bir nedeni yoktur. Pek çok nedeni olduğu artık bilinmektedir. Otistik bireylerde beyin hücreleri farklı çalışmaktadır. Hücreler arasında mesaj taşıyan kimyasal iletilerde eksiklik yada fazlalık olduğu düşünülmektedir. Bazı genetik hastalıklar otizme yol açar.

Genetiğin otizmin nedenleri arasında önemli bir yeri vardır. Kardeş ve ikiz çalışmaları bunu doğrulamaktadır. Otistik bir çocuğun kardeşinde otizm görülme riski genel popülasyona göre 50-100 kat daha fazladır. Tek yumurta ikizlerinde her ikisinin birden otistik olma oranı çift yumurta ikizlerine göre daha fazladır.

Bütün bunlar genetiğin etkisini bize gösteriyor fakat sadece genetiğin tek neden olmadığı noktasına da ulaştırıyor. Sadece genetik etkili olsaydı tek yumurta ikizlerinde her iki bebeğinde her zaman otistik olması gerekirdi.

Yapılan çalışmalar bir tek gen değil birden çok genin etkileşimi sonucu hastalık yapıcı etki oluştuğunu ortaya koymuştur. Klinik tablodaki davranışsal çeşitlilik çevresel faktörlerinde etkili olduğunu düşündürmektedir.

Doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası faktörler ile otizm arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Eldeki bulgular genetik olarak otizme yatkınlığı olan çocukların doğum sırasında sorun yaşama riskinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Ayrıca, anne karnında geçirilen kızamıkçık virüsünün, pek çok anormalliğin yanında otizme de yol açabildiği bilinir.

Şu kesin olarak bilinmektedir ki, otizm tek bir nedenle olmaz, birden çok etkenin bir araya gelmesiyle meydana gelen oldukça karmaşık bir durumdur.

Otizm erkeklerde kızlara oranla 4 kat daha fazla görülür fakat genelde kızlarda daha ağır seyreder. Otistik bireylerin % 70'inde zeka geriliği görülmektedir.

% 30'u normal ve bu %30'luk dilimin %10'u üstün zekaya sahiptirler. Zeka düzeyi ve eşlik eden diğer hastalıklar otizmin ağırlık derecesi üzerinde belirleyici rol oynar.

Eşlik eden hastalıklar arasında en sık rastlanılanlar dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, duygudurum bozuklukları ve epilepsidir. Her üç çocuktan biri epileptik anlamda risk taşımaktadır. 0-5 yaş arası ve ergenlik döneminde epilepsi nöbetlerinin görülme olasılığı artar.

Ülkemizdeki kayıtlara göre 271.000 otistik özellikleri olan bireyin bulunduğu, bu rakamın 81.000'nin 0-14 yaş arası çocuklardan oluştuğu tahmin edilmektedir. Her 110 çocuktan biri otistik özellikler göstermektedir.

Asperger Sendromu

Asperger Sendromu, çocukluk çağında ortaya çıkan genetik geçişli bir sorundur.

Sendromun ana belirtisi aşırı içe kapanıklık durumudur. Tekrarlayıcı davranışlar, tekdüze bir konuşma, belli bir konuya abartılı ilgi diğer önemli belirtilerdir. Hastalık, 3-4 yaşlarından sonra yavaş yavaş belli olmaya başlar. Çocuklar genellikle 3-4 yaşına kadar yaşlıları gibi davranıp, hareket ederler. Erkek çocuklarında daha sık görülür.

Aspergerli çocuklarla ilgili en büyük tereddüt her içe kapanık, sosyal iletişimi zayıf, çocuğun bu sendroma dahil edilmesidir. Çünkü ailenin aşırı korumacılığı, aşırı eleştiri sonucu ortaya çıkan güvensizlik ve buna bağlı sosyal iletişimde başarısızlık asperger sendromu olarak değerlendirilebilir.

Asperger sendromu otizm içinde çok fonksiyonlu, en fazla yüz güldüren bir spekturumda değerlendirilir. Asperger sendromuna sahip olan çocuklarda aşırı içe kapanıklık durumu ana belirtidir. Hastalığın diğer karakteristik özellikleri şöyle sıralanabilir:

Bu çocuklar çevreye duyarsızdır. Sorulara her zaman uygun yanıt vermezler. Tekrarlayıcı davranışları vardır. Duruma uygun olmayan mimik ve jestlere sahiptirler. Konuşmaları uygun ifade ve tonlamadan yoksundur, bu nedenle tekdüze, motor gibi konuşurlar.

Çevrelerindeki insanlarla empati (kendisini diğer insanların yerine koyma) yapamazlar.

Karşılarındaki insanların duygularını, sözel olmayan iletişimi anlayamazlar. Belli bir konuya abartılı ilgi duyarlar. Otomobil, uzay, ağaç çeşitleri gibi konularda her ayrıntıyı bilirler. Arabaları motor sesinden bile tanıyabilirler.

Hastalığın otizmden farkı nedir?

Aspergerli çocuklar bebeklik yıllarında sağlıklı gelişirler. Oysa otistik çocuklar çok daha erken belirti verirler, çevreleriyle iletişimleri yoktur, konuşma gecikmesi vardır. Aspergerli çocuklarda konuşma gecikmesi yoktur. Ama hareketlerini kontrol etmekte zorluk çekerler, sakarlık belirgindir. Fiziksel görüntüleri normaldir ama tuhaf mimik ve jestleri vardır.

Asperger, yaş ilerledikçe daha belirginleşir. Çünkü sosyal iletişimde ciddi handikaplar ortaya çıkar. Ama eğitimlerini tamamlayabilirler. Hatta derslerinde başarılı bile olurlar.

Asperger Sendromunun Karakteristik özellikleri:

- Asperger sendromu olan insanlar sosyal olabilmek için çabalar ama başaramaz.
- Yüz ifadeleri gibi sözel olmayan sinyalleri anlamakta güçlük çekerler.
- Tek düze, hızlı, duygudan yoksun konuşurlar.
- Sözcüklerin mecazi anlamlarını anlamakta güçlük çekerler.
- Hayal gücü eksikliği vardır. Soyut düşünmede zorlanırlar.
- Sakarlık, asperger sendromu olanlarda belirli bir özellik olarak dikkat çeker.
- Bisiklet sürmek gibi koordinasyon gerektiren becerilerde zorluk yaşarlar.

